

Amerikaanse kanons op Blauwbaai

Voor velen is het algemeen bekend dat de Tweede Wereldoorlog over het algemeen werd uitgevochten in Europa en de Pacific. In militaire termen werden deze gebieden ook wel het “Europees strijdgebied” en “Pacific strijdgebied” genoemd. Het is minder bekend dat er ook een “Caribisch strijdgebied” was dat meer een tactische en defensieve rol had en zich uitstrekte van Panama tot Puerto Rico, Trinidad, Jamaica, de Bahama’s, Venezuela, Colombia, Equador en de Franse- en Nederlandse Antillen. In Nederlands West-Indië, zoals de Nederlandse Antillen destijds werden genoemd, hadden Amerikaanse troepen sinds 1942 ook Curaçao en Aruba bezet. Deze troepen waren op verzoek van de Nederlandse regering gestuurd als onderdeel van de militaire samenwerking tussen de twee landen.

Brandstof voor de geallieerden

Het belang van Curaçao en Aruba in de geschiedenis van het Caribische Defensie Commando stond niet in verhouding tot haar kleine afmetingen en schrale tactische faciliteiten. Curaçao en Aruba vormden één van ’s werelds grootste olie-raffinagecentra en voorzagen de geallieerden voor een aanmerkelijk groot deel van brandstof. Al in 1941 was 80% van de totale voorraad vliegtuigbenzine van de westelijke geallieerden afkomstig uit de Nederlandse Antillen. De verdediging van de olieraffinaderijen en de opslagtanks op deze twee lokaties, Isla op Curaçao en Lago op Aruba, was de belangrijkste verantwoordelijkheid van dit commando, want zij waren van vitaal belang voor de oorlogsinspanningen van de Verenigde Staten. Evenals de verdediging van de installaties op Curaçao en Aruba, waren ook de bauxiet mijnen (grondstof voor aluminium) in de Guyana’s en de olievelden van Venezuela een belangrijk doel.

Amerikaanse troepen

De eerste Amerikaanse troepen arriveerden op 13 januari 1942 op Curaçao. Terwijl de operaties en de kampen werden opgezet, werd in het zicht van de Curaçaose haven een grote olietanker door een torpedo van een Duitse U-boot tot zinken gebracht.

Amerikaanse barakken op Blaauw in 1942

Verdedigings- en veiligheidsoperaties werden drastisch versneld omdat men zich realiseerde dat meer vijandelijke aanvallen op handen waren. Het Caribisch Defensie Commando dacht dat meer automatisch luchtafweergeschut, zoeklichten, luchtbasis personeel en zo meer dringend noodzakelijk waren. Op 11 februari 1942 arriveerden versterkingen met 1327 militairen. Na hun komst hebben de Amerikanen vijf batterijen aangelegd waarvan er drie speciaal voor luchtafweergeschut waren: *Blauwbaai*, bewapend met vier 155 mm kanons; *Fort Nassau*, met vier

8.8 cm “dual purpose” kanons voor zowel zee- als lucht doel; *Ser’i Domi*, *Seru Karpata* en *Seru Warawara* met ieder vier 40 mm luchtafweerkansons. Alle batterijen waren zelfstandige stellingen, zodat zij in de 17e en 18e eeuw inderdaad “forten” zouden zijn genoemd. Zo beschikte elke batterij bijvoorbeeld over een onderkomen voor de permanente bezetting. De Amerikanen brachten hun eigen materieel mee. Alle batterijen hadden gedurende het volle etmaal tenminste één kanon geladen, vuurgereed en volledige bemanning. Al naar gelang het aantal en de grootte van de kanons, varieerde de batterijbemanning van twee tot twintig man.

Ter verdediging van raffinaderij en haven

Een batterij ter verdediging van de haven, bestaande uit vier grote 155 mm Howitzer kanons werd strategisch geplaatst op de verhogingen aan de kust van plantage Blaauw (Blauw Baai), omdat deze lokatie zeer centraal lag voor de verdediging van zowel de raffinaderij en de haven als voor de opslagtanks van het nabijgelegen Bullenbaai. Kanons werden ook geplaatst op Kustbatterij. Op dezelfde lokatie op Blauw Baai werden ook een batterij van 37mm luchtafweergeschut, een commandopost en

barakken opgezet voor een infanterie bataljon, een peloton voor het bemannen van de zoeklichten en kleine detachementen ten behoeve van de medische dienst, ordonnansdiensten en logistiek.

Blaauwbaai Battlestation 4 met 155mm kanon

De vier 155 mm kanons met de bijnaam “Long Toms” werden geplaatst op ronde betonnen voetstukken waardoor de mogelijkheid bestond ze 360 graden te draaien. Naast de betonnen voetstukken werden zeven ondergrondse- en munitiebunkers gebouwd met loopgraven die de vier grote kanons met elkaar verbonden. Rond de verdedigingsbatterij werden verschillende vooruitgeschoven posten met watergekoelde .50

kaliber machine geweren strategisch geplaatst. Een grote barak voor de bemanning werd gebouwd aan de noord-west zijde van de plantage. Het geheel was omheind met verschillende rijen prikkeldraad. Er was een voor oorlog kenmerkende hoofdingang en een centraal hoofdkwartier.

In actie

De batterij op Blauwbaai kwam tenminste één maal in actie toen een Duitse U-boot dicht onder de kust boven water kwam en met haar kanon op het bovenschip acht zwavelgranaten afvuurde op de opslagtanks van Bullen-baai. Nadat op ze was geschoten, trokken de Nazi's zich overhaast terug. De snelle reactie van de batterij voor-kwam dat de met zeer brandbare vliegtuigbrandstof gevulde tanks werden getroffen. De acht zwavelgranaten misten hun doel en de commandant sprak van “ternauwernood ontkomen”. Na deze gebeurtenis bleef de batterij continue in hoge staat van paraatheid.

Duitse U-boten vielen geregeld tankers en andere vaartuigen aan in de wateren rond Curaçao en torpedeerden heel wat schepen met een aanzienlijk verlies aan mensen en materiaal zoals b.v. de USS Erie, maar ze bleven uit de buurt van de wateren bij Blauw Baai. Gedurende de gehele oorlog bleef

de batterij op Blauw Baai een dreiging voor de Nazi's en een baken van veiligheid voor Curaçao.

In 1946 verlieten de laatste Amerikaanse troepen de batterij van Blauwbaai en zowel de kanons als de barakken werden ontmanteld en het geleende terrein werd teruggegeven aan de eigenaar van plantage Blaauw.

Overblijfselen van de barakken, lege voetstukken van de kanons, bunkers en loopgraven zijn nog steeds aanwezig, hoewel ze bedekt zijn met veel begroeiing. Dit is ook het geval op Kustbatterij.

Dhr Allan van der Ree is Hoofd Beveiligingsdienst van het Blue Bay Golf & Beach Resort op de voormalige plantage Blaauw. In 1993 bemerkte hij bij Blauwbaai de restanten van een batterij uit de Tweede Wereldoorlog en geïntrigeerd door deze vondsten besloot hij zoveel als mogelijk was te redden voor toekomstige generaties en als eerbewijs aan degenen die naar Curaçao kwamen om het eiland en haar bewoners te beschermen. Hij stelt alles in het werk om tenminste één kanonsplaats met voetstuk en bunker in stand te houden. Met dat doel heeft hij de Stichting “Battle Station Blaauw, Force Curaçao 1942” opgericht.